

Lekkyrkan i Landsjökyrkan

Inledning: Under pandemin beslutades det att kororgeln i Skärstad kyrka skulle flyttas. Det blev starten för lekkyrkan i Landsjökyrkan. Diakoniassistent Lena Sörensen, som ansvarig, har med ideella och kollegor tagit fram passande kläder, möbler och inredning. Prästens kläder; mässhakar och stolor, finns nu tillgängliga i kyrkoårets färger. Det finns också fina kläder för bröllop. Docka och skål för dop. Kyrkbokhylla och bänkar. Flanellograftavla. Processionskors som är skänkt av Växjö stift under 2022. Allt i juniorstorlekar.

Mässhake= Mässhake eller skrud, är ett överplagg, kappa, som prästen bär över den vita klädedräkten (alban) och stolan vid nattvardsfirande. Är det inte nattvard kallas dräkten korkåpa.

Stola= Ett långt tygband som präster och diakoner bär över axlarna, utanpå den vita klädedräkten. Det vävda tygbandet symboliserar Jesus ok.

Vad och varför en lekkyrka?

Det finns många frågor man kan ställa sig som barn. Hur går egentligen ett dop till? Hur känns det att gifta sig? Vad är det för kläder prästen har på sig varje söndag? Detta är bara några frågor som barn kan ställa sig kring kyrkans ceremonier och gudstjänster. Tanken med lekkyrkan är att barnen där genom leken får ett sätt att förstå, uppleva och bearbeta sina egna upplevelser av t.ex. glädjen vid ett bröllop och dop eller sorgen vid en begravning.

Processionskorset i barnstorlek

Församlingen saknade tidigare ett processionskors i barnstorlek. I samband med Växjö stifts 850-års jubileum i maj 2022 inbjöds församlingarna att delta på jubileet och fick även ta emot ett kors per församling. Möbelsnickaren Jan Ekström från Vetlanda gjorde 180 kors till intresserade församlingar. Alla är gjorda hantverksmässigt i en mindre hobbyverkstad. Korset består av rökt ek med en fot och skaft av björk. Mitt på korset finns en glaspuck och föreställer Växjö stifts sigill från 1292. Glaspucken som är fastlimmad är gjord på en glasskola i Nybro. På själva skaftet har han bränt in texten: *Låt barnen komma till mig*, och hänvisar då till Jesus ord från Matt 19:14. Jan avslutar samtalet med att lyfta kyrkans betydelse idag och historiskt: ” *Jag känner mycket för den svenska kyrkans kulturarv, som tillför vårt samhälle så oerhört mycket. Kyrkan har alltid varit i främsta ledet och har historiskt fört in mycket kunskap i vårt land.* ”

Foto på Jan: Charlotte Granrot Frenberg.

Världens första barnkyrka

Maria Montessori ansåg att kristendomsundervisningen för barn inte kunde handla om att lära sig saker utantill på en intellektuell nivå. Barnet måste få leva i och göra tron. För att skapa en sådan undervisning behövs material som följer montessoripedagogikens övriga didaktiska material. Montessori ville att materialet skulle finnas i ett särskilt rum eller en egen byggnad. Hon kallade rummet/huset för en barnkyrka. (**Child Chapel**). Hon var engagerad i ett projekt i Spanien, 1915 där ett "barnens hus i kyrkan" byggdes. Det var påven Pius X som ville att yngre barn skulle få möjlighet att ta del i kyrkans liturgi och mysterier. Montessori beskriver detaljerat hur de anpassade rummet till barnstorlek. Altare, dopfunt, psalmtavlor var lagom stora och på lagom höjd. Barnen själva hjälptes åt att ta hand om barnkyrkan. En ung präst, Fader Angeles undervisade barnen. Dopet presenterades med att de döpte en docka och några av barnen fick vara faddrar. Magiskt även för en 3-åring.

Sveriges första barnkyrka

Den första barnkyrkan vi känner till i Sverige byggdes av Karin Uddling 2003 på den f.d. stiftsgården Kastlösa på Öland. Hon hade kommit i kontakt med montessoripedagogiken under sin lärarutbildning och då inspirerats av Children's Chapel. Tillsammans med familjerna som var med på den första temaveckan på Kastlösa byggdes kyrkan. De tillverkade inredning, kläder m.m. När den var färdig och klar för invigning hade de procession. Alla barnen hade olika roller som t.ex. präst och vaktmästare. Föräldrar var kyrkobesökare. Karin berättade också att för andra roller som barn har ex. läkare finns det färdigt material som hjälper till i leken. Barnkyrkan är ett konkret material för barn att leva och göra tron som Montessori skulle ha sagt.

Gudstjänst?

Maria Montessori ansåg att det inte var gudstjänst i samma betydelse som i den vuxna kyrkan, men inte heller enbart lek. I Svenska kyrkans kyrkoordning står det:

" Alla i församlingen är kallade att delta i gudstjänsten och komma med sina erfarenheter och livsfrågor till det gemensamma mötet med Gud."

Gör man definitionen på det viset är det gudstjänst. Å andra sidan följer man inte kyrkohandboken och gudstjänsten leds inte av en präst. Vi befinner oss i gränslandet mellan lek och gudstjänst.

Montessori och Uddling betonar båda att barnkyrkan skall vara ett komplement och inte en ersättning för den vanliga kyrkan. Barnkyrkan är viktig i sig och en del av dopuppföljningen men syftar också till att barnen skall känna delaktighet i den vanliga gudstjänsten. "Lekmän" behövs också i den vanliga kyrkan. Idag finns det ett 15-tal barnkyrkor i Sverige. De flesta är fristående byggnader men några inuti en vanlig kyrkobyggnad. De vanligaste verksamheterna som anges från barnkyrkan är lek, gudstjänst och undervisning. Ett vanligt namn på barnkyrkan som Montessori skapade i Sverige är lekkyrka. Det namnet myntades av Karin Uddling som har haft stor inverkan på de barnkyrkor som finns i Sverige idag.

Källor: "God and the child", "The child in the church", "Upptäck barnet", "Den heliga leken".

Tomas Eklund